

REFLEKSIJE NAMAZA NA UNUTARNJE

PROČIŠĆENJE

Đžemal Dacić

Ko želi istinski da koriguje svoje negativne navike, da preokrene svoj život iz temelja i da zakorači ka Allahu, treba početi sa čuvanjem i uljepšavanjem namaza. Da mu namaz bude najprioritetnija obaveza, prije svih hobija, društvenih aktivnosti i poslovnih zaduženja. Jedino se u takvim uslovima mogu desiti korjenite promjene i samo tada možemo duhovno putovati i duhovno se nadograđivati.

Namaz je propusnica za Dženet. On rasplamsava žar u našoj nutrini, izoštrava nam i proširuje vidokrug da shvatimo pravu suštinu i značenje aška – ljubavi prema Uzvišenom. A sve to skupa u nama budi jarku želju da započnemo transformativni povratak sebi i svome Gospodaru. I na koncu, povratak u Dženet, u tu praiskonsku domovinu našega oca Adema, a.s., u koju je moguće ući sa djelom koje nam otvara dženetske kapije, spuštanjem svoga čela na najnižu tačku, na pod, samo radi robovanja svome Stvoritelju. Namaz predstavlja relaks za um, dušu i tijelo. Nijesmo ni svjesni koliko se negativnosti, tjeskobe i depresije oslobodimo kada sedždu obavimo. Naravno, ako sedžda bude predana i iskrena i ako na njoj svoje srce ostavimo. Naš mozak se u tom momentu pročišćava od svih poganluka, loših misli i depresija koje smo unijeli u njega tokom dana. A to nam implicitno potvrđuje tekst hadisa, gdje kaže Poslanik, a.s.: “Kada bi pred vratima nekoga od vas tekla rijeka u kojoj bi se svakog dana kupao pet puta, da li bi na njemu bilo ikakve nečistoće?!” rekli su ne bi. Rekao je:” to je isto i sa pet dnevnih namaza, njima Allah briše grijeh.” “Miradž mu`mina” Zadnjem Božijem glasonoši, Muhamedu, a.s., svaki imperativ je dostavljan posredstvom meleka Džibrila. Osim jedne naredbe. Dragi Bog je, umjesto slanja Džibrila, doveo sebi Poslanika. A ta naredba je upravo namaz. Sa namazom poliramo i brušimo naše srce. Ne samo da ga čistimo od zakorjelih naslaga đunaha, već ono postaje još sjajnije i blistavije od njegovog prirodnog stvaranja jer je ispunjeno aškom prema Stvoritelju. To takvo arifovsko stanje pobožnosti može nadilaziti čak i melekansko, nepogrješivo, dosežući svoj miradž duhovnog stasavanja. Namaz- pauza za odmor Svaki dan nam je ispunjen sa obavezama. Od onih na poslu, pa u vezi djece, hanume i cijele familije, zijareti rodbini, druženje sa prijateljima i sl. Sve je manje bereketa u vremenu. Dolazimo u fazu robotizacije čovjeka. U nekom skorijem pređašnjem vaktu, nijesmo imali auta, niti mobilnog telefona, ali smo se češće družili i više posjećivali. Danas, vrlo često poželimo da naš dan ima bar 25 časova. A jedan od predznaka Sudnjeg dana je i brzi protok vremena. Smatramo da nemamo vremena ni 5 minuta za predah, da stanemo, refrešujemo svoje misli, osvježimo svoj um i napunimo baterije, kako bi mogli slobodno i relaksirano funkcionisati. Zato su važne dnevne pauze za punjenje naših baterija – pet dnevnih namaza. U svom ovom ludilu obaveza, koje većinom sami sebi namećemo, jer bi mogli mirnije kroz dunjaluk da “tečemo”, mi namaz više ne doživljavamo kao relaks za naš um, dušu i tijelo, već kao još jednu u nizu obaveza koju moramo zarvšiti, pa zato na namaz gledamo kao dužnost a ne kao pauzu za odmor i relaksaciju od obimnih poslovnih i životnih obaveza. Muhamed, a.s., bi imao običaj reći svome muezinu, Bilalu Habešiji: “O Bilale, odmori nas sa namazom”, misleći na njegovu najavu sa ezanom. Ko želi istinski da koriguje svoje negativne navike, da preokrene svoj život iz temelja i da zakorači ka Allahu, treba početi sa čuvanjem i uljepšavanjem namaza. Da mu namaz bude najprioritetnija obaveza, prije svih hobija, društvenih aktivnosti i poslovnih zaduženja. Jedino se u takvim

uslovima mogu desiti korjenite promjene i samo tada možemo duhovno putovati i duhovno se nadograđivati. Razgalimo svoju dušu u namazu i oslobodimo je od depresivnosti, tjeskobe i svega ružnog što se na nju nakuplja tokom dana, i "promuhabetimo" u njemu sa Onim ko je El-Mehabbe – Onaj koji voli istinskom ljubavlju. Kroz stajanje pred našim Stvoriteljem, oživimo "čovjeka" u nama samima. I neka nam u tom momentu ništa ne bude važnije i preče od tog čina. Srednji ili izanredni namaz Uvijek čuvajte namaz. Klanjajte na najuzvušeniji način, i stojeći pred Allahom u pobožnoj poslušnosti... (El-Bekare, 238.) Za srednji ili izanredni namaz, se prvenstveno misli na poslijepodnevni (asr) namaz, iako neki stručnjaci vjeruju da to označava namaz u zoru (fedžr). Muhamed Abduhu iznosi mišljenje da to može značiti najplemenitiju vrstu molitve, tj. namaz iz sveg srca, s čitavim duhom okrenutim prema Bogu, s nadahnutim strahopoštovanjem prema Njemu i s razmišljanjem o Njegovoj riječi. Svijest o Bogu do svog najpunijeg izražaja dolazi u namazu. Namaz je jedan od glavnih načina dolaska do Allahove ljubavi. Pa ako popravimo naš odnos prema namazu, bićemo bliži našem Gospodaru. Onaj ko nije skrušen pred Allahom van namaza, neće moći biti skrušen ni u namazu. Sedžda – spuštanje koje nas uzdiže Sedžda je namaski vrhunac. Gospodar je najdostupniji kada mu se Njegov rob na sedždi obrati. Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao je: "Čovjek je najbliži Allahu kad je na sedždi, stoga mnogo učite dove na sedždi." (Muslim) Tihi molitveni šapati na sedždi, prolamaju se kroz sedam nebesa, i čuju se do Arša veličanstvenog. Sa svakom obavljenom sedždom, Gospodar nam povećava deredže, duhovno nas uzdižući na veće stupnjeve. Sedžda se može obaviti i mimo namaza, kao izraz potpune poniznosti, skrušenosti i pokornosti prema Stvoritelju, ali i kao znak zahvalnosti na podarenim blagodatima i životnim uspjesima. Često možemo vidjeti na nekim od sportskih takmičenja, sportistu, pripadnika vjere islama, koji zbog postignutog dobrog rezultata, pada licem na tle, sedždu čineći na travi, na parketu, u ringu, ili na nekoj drugoj podlozi, šukur iskazujući na Božijoj pomoći. "Čudesna biljka" Kada shvatimo da kormilom male barke našega hajata, koja plovi kroz uske kanjone i razbjesneli brzake, nepogrešivo upravlja svemogući Allah, koji je pun ljubavi, pun mudrosti, pun milosti i brige za nas, donosi nam tako potrebno rasterećenje. Takav relaks u nutrini naše duše i u našem solarnom pleksusu, oslobađa nas svih crnih misli, i vodi nas ka procvatu našeg cijelog bića. Zato dozvolimo toj "čudesnom biljci", islamu, da probehara, da procvjeta i da se razlista u našim dušama jer je on za naše duše prava oaza smisla i smiraja. Da bi bujala ta "čudesna biljka" u našim dušama, moramo je zalijevati svakodnevno sa vodom namaza. Koja će naposljetku otvarati svoje najljepše pupoljke i mirisati najomamivlijim mirisima, zahvaljujući duši namaza. Naklanjavanje propuštenih namaza Ako ne možemo obaviti namaz u njegovom vremenu a imamo valjan razlog za to, onda možemo spojiti namaze. A ako ih ne možemo ni spojiti, onda ih naklanjajmo kod kuće onim redom kojim su propušteni. Ali, samo ako imamo golemi razlog za to! Kada govorimo o vrijednosti redovnog i naklanjanog namaza, ja imam običaj to predstaviti kroz sljedeći primjer. Ako insan propusti doručak i ručak. A već je nastupila večera. I ako planira da nadoknadi propušteno, da pojede svu hranu što ide za doručak i svu hranu što ide za ručak, da li će moći da uživa u onoj hrani koja mu je predviđena za večeru. Može je on jesti, ali neće uživati u toj hrani na pravi način. I vrlo je moguće da će opteretiti svoj želudac prejedanjem i brzinom unošenja hrane u svoj organizam. Jedan od uslova ispravnosti namaza jeste da on bude obavljen u njegovom vremenu. Uzvišeni Allah je rekao: „Vjernicima je propisano da u određeno vrijeme namaz obavljaju.“ (En-Nisa', 103.) Zato, neka nam obavljanje namaza u njegovom vremenu bude najprioritetnija obaveza. A ako imamo baš opravdan razlog, dužni smo svaki izostavljeni namaz naklanjati i moliti Allaha, dž.š., da nam oprostí što smo propustili klanjati namaz u njegovom vremenu. Namaz je za naš din, ono što je glava za naše tijel. Kada

je hazreti Omer bio smrtno ranjen, zamolio je da mu pomognu da uzme abdest i da klanja. Sa dušom se borio, ali namaz nije propuštao. Čuvajmo svoj namaz, jer nam on oplemenjuje dušu i distancira nas od nevaljanih djela. Dova srca – kruna namaza Dova upućena iz “živog” srca, je jedan od puteva koji nas vode ka obnovi vlastitog identiteta. Naš Stvoritelj udovoljava molbi molitelja, koji Ga zamoli iz dubine duše svoje. Dok Ga molitelj moli, svim bićem svojim, usresređen je ka Njegovoj veličini. Dok dovi, njegovo srce snažno lupa o duvare njegovog bića, jer je svjestan kome se obraća. Srce mu zatreperi a tijelo mu zatrese, dok dovom doziva Onog koji razumije najbolje njegove halove. Dova upućena iz nemarnog i ravnodušnog srca je poput izbačene strijele iz slabo zategnutog luka. Nikada ne može doći do svoje mete. A dova iz živog srca, dolazi do vječno Živog.